

Uznání a výkon cizozemských rozhodnutí

V řízení o uznání a výkonu rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie ukládajícího nepodmíněný trest odnětí svobody je zdržováním se v cizině ve smyslu ustanovení § 94 odst. 3 tr. zákoníku (§ 68 odst. 2 tr. zák.) pobyt odsouzeného mimo území dožadujícího státu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 11 Tz 21/2020- 128 ze dne 26.8.2020)

Nejvyšší soud projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona podanou ministryní spravedlnosti České republiky v neprospěch M. K., nar. XY, v XY, trvale bytem XY, XY proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 12. 2019, sp. zn. 11 T 17/2019, a rozhodl podle § 268 odst. 2 tr. ř. tak, že pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 18. 12. 2019, sp. zn. 11 T 17/2019, byl porušen zákon v ustanovení § 305 odst. 1 písm. h) zákona č. [104/2013](#) Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, ve prospěch M. K.

Z odůvodnění :

1. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 18. 12. 2019, sp. zn. 11 T 17/2019, který nabyl právní moci dne 1. 1. 2020, bylo podle § 305 odst. 1 písm. h) zákona č. [104/2013](#) Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „z. m. j. s.“) na území České republiky odmítnuto uznání rozsudku Odvolacího soudu v Leeuwardenu, Nizozemské království, ze dne 18. 11. 2002, sp. zn. 24-000396-01, ve znění rozsudku Nejvyššího soudu Nizozemského království ze dne 1. 6. 2004, sp. zn. 02190/03 AGJ/IV, který nabyl právní moci dne 1. 6. 2004, a kterým byla M. K. uznána vinnou trestným činem obchodování s dvěma nebo více lidmi podle čl. 250ter trestního zákoníku Nizozemského království, za což jí byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání jednoho roku a jedenácti měsíců.

2. Ministryně spravedlnosti (dále též jen „stěžovatelka“) podala podle § 266 odst. 1 tr. ř. proti výše označenému rozsudku Krajského soudu v Brně stížnost pro porušení zákona v neprospěch M. K.

3. Ve svém opravném prostředku po připomenutí zákonné úpravy v § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s., § 94 odst. 3 tr. zákoníku a § 68 odst. 2 tr. zák. konstatovala, že při posuzování trestnosti skutku, promlčení trestní odpovědnosti či promlčení výkonu trestu podle práva České republiky se v oblasti mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních zpravidla používá zásada analogické transpozice, podle níž se pro účely posouzení těchto otázek na dožadující stát nahlíží jako na Českou republiku.

4. Uvedla, že podstatu této zásady vystihuje užití podmiňovacího způsobu, kdy se posuzuje, zda by byl skutek podle práva České republiky trestný, kdyby byl spáchán na jejím území, proti jejím zájmům atd., nikoli zda je skutek podle práva České republiky trestný. Stejně tak se neposuzuje, zda je výkon trestu podle práva České republiky promlčen, ale zda by byl podle jejího práva promlčen, kdyby se jednalo o odsouzení soudem České republiky. Zmíněný přístup byl potvrzen i judikaturou, kupř. v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 1997, sp. zn. Tcu 29/96, uveřejněném pod č. 39/1997 Sbírkou rozh. tr., na jehož závěry odkázala.

5. Pokud jde o řízení o uznání a výkonu rozhodnutí jiného členského státu EU ukládajícího nepodmíněný trest odnětí svobody nebo ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody

podle části páté hlavy VIII dílu 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, jde o vnitrostátní provedení rámcového rozhodnutí 2008/909/SVV o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii (dále též jen „EU“).

6. V návaznosti na to ministryně spravedlnosti uvedla, že ze zásady analogické transpozice zjevně, byť implicitně, vycházel Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr EU“) ve věci vedené pod sp. zn. C-289/15, v rámci rozhodnutí o předběžné otázce podané Krajským soudem v Prešově, Slovenská republika, ve věci „J. G.“, jehož závěry vyplývající z rozsudku ze dne 11. 1. 2017 ocitovala.

7. K tomu dodala, že pouze výjimečně se v oblasti mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních zásada analogické transpozice nepoužije. Jednou takovou výjimkou je posouzení trestnosti skutku při převzetí trestního řízení z ciziny podle § 112 z. m. j. s., kdy Česká republika v převzatém trestním řízení uplatňuje vlastní jurisdikci. Použití zásady analogické transpozice by totiž bylo v rozporu se zásadou *nullum crimen sine lege*, jak vyplývá například z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2010, sp. zn. 11 Tdo 297/2009.

8. Jako další výjimku z použití jmenované zásady stěžovatelka uvedla posouzení promlčení u předání na základě evropského zatýkacího rozkazu podle § 205 odst. 2 písm. f) z. m. j. s. Tato výjimka vychází ze samotné textace uvedeného ustanovení, které oproti § 305 odst. 1 písm. h) téhož zákona neužívá podmiňovací způsob a stanoví podmínku, že skutek spadá do působnosti trestního zákona. Rozšíření použití tohoto důvodu pro nepředání v důsledku vyloučení uplatnění zásady analogické transpozice má vyvažovat to, že předání podléhá i občané vykonávajícího státu, k čemuž stěžovatelka odkázala na rozhodnutí německého Spolkového ústavního soudu ze dne 3. 9. 2009, sp. zn. 2 BvR 1826/09.

9. Jak dále uvedla, oproti tomu se zásada analogické transpozice na posouzení důvodu pro neuznání rozhodnutí podle § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. aplikuje. Soud tak posuzuje nikoliv to, zda je výkon trestu podle právního řádu České republiky promlčen, ale to, zda by byl výkon trestu podle právního řádu promlčen, kdyby se jednalo o rozsudek vydaný soudem České republiky. Napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně z uvedené zásady fakticky vychází, což je podle stěžovatelky patrné z toho, že krajský soud nizozemskou stranu žádal o dodatkové informace, zejména za účelem zjištění úkonů, které by bylo třeba zohlednit pro posouzení přerušení promlčecí doby podle § 94 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku, resp. § 68 odst. 3 písm. a) tr. zák.

10. Současně však vytkla, že krajský soud opomenul, že uvedenou zásadu je třeba použít nejen na důvody přerušení promlčení, ale i na posouzení důvodu pro stavění promlčecí doby podle § 94 odst. 3 tr. zákoníku, resp. § 68 odst. 2 tr. zák., spočívající v tom, že odsouzený se zdržoval v cizině. Podstatou tohoto důvodu pro stavění promlčecí doby je totiž nepřítomnost odsouzeného v odsuzujícím státě, v jejímž důsledku je pro orgány odsuzujícího státu obtížné či dokonce nemožné zajistit výkon trestu. Z pohledu nizozemských orgánů je přitom Česká republika cizinou. Kdyby šlo analogicky o odsuzující rozsudek českého soudu a odsouzená se zdržovala mimo Českou republiku jakožto odsuzující stát (např. v Nizozemsku), byl by uvedený důvod pro stavění promlčení doby dán.

11. Nesporně se tak podle stěžovatelky do promlčecí doby neměla započítávat doba, po kterou M. K. pobývala na území České republiky, tedy mimo území Nizozemska, a tudíž pro nizozemské orgány v cizině. V této souvislosti ministryně spravedlnosti upozornila též na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. 14 To 166/2015, jehož závěry, na které v podrobnostech poukázala, výše rozvedenou argumentaci podporují.

12. Je tak podle ministryně spravedlnosti zřejmé, že Krajský soud v Brně nedostál své povinnosti, když se vůbec nezabýval otázkou, po jakou dobu od právní moci odsuzujícího rozsudku nizozemského

soudu se M. K. zdržovala v České republice, resp. mimo Nizozemsko, tedy z hlediska nizozemských orgánů v cizině. Dobu jejího pobytu na území České republiky tak nesprávně fakticky započítal do běhu promlčecí doby, čímž v její prospěch porušil § 94 odst. 3 tr. zákoníku, resp. § 68 odst. 2 tr. zák. a § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s.

13. Protože rozhodnutí o neuznání rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté, nelze tak podle stěžovatelky vyloučit případné opakování žádosti nizozemské strany o uznání a výkon svého rozhodnutí. Rozhodnutí Nejvyššího soudu je tudíž potřebné pro sjednocení aplikační praxe v dané problematice, neboť přístup zvolený Krajským soudem v Brně v předmětné věci by mohl vést k úplnému úniku osoby odsouzené v jiném členském státě Evropské unie k nepodmíněnému trestu odnětí svobody před spravedlností.

14. Ministryně spravedlnosti proto v závěru stížnosti pro porušení zákona navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 18. 12. 2019, sp. zn. 11 T 17/2019, byl porušen zákon ve prospěch M. K. v ustanoveních § 94 odst. 3 tr. zákoníku, resp. § 68 odst. 2 tr. zák. a § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s.

15. V rámci veřejného zasedání M. K. prostřednictvím svého obhájce vyslovila nesouhlas s podanou stížností pro porušení zákona. Poukázala na skutečnost, že nizozemská strana k opakovaným žádostem krajského soudu neposkytla dodatkové informace k procesním úkonům směřujícím k vykonání uloženého nepodmíněného trestu, což vedlo krajský soud k zamítnutí i předchozích žádostí v extradičním řízení. Proto navrhla zamítnutí podané stížnosti pro porušení zákona jako nedůvodné. Naproti tomu státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství uvedl, že s podanou stížností pro porušení zákona se plně ztotožňuje, souhlasí s její věcnou argumentací, a proto navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil vytykaná porušení zákona, k nimž napadeným rozsudkem došlo ve prospěch M. K.

16. Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku rozhodnutí, proti němuž byla stížnost pro porušení zákona podána, a to v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, a dospěl k následujícím závěrům:

17. Z hlediska rekapitulace dosavadního průběhu řízení nutno předeslat, že již v roce 2017 se ohledně M. K. konalo u Krajského soudu v Brně extradiční řízení na podkladě evropského zatýkacího rozkazu vydaného Národním státním zastupitelstvím v NON, Nizozemské království, ze dne 30. 3. 2017, sp. zn. 24-000396-01, ve kterém bylo žádáno o její předání do Nizozemského království k výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody v trvání 1 roku a 11 měsíců, který jí byl uložen výše uvedeným rozsudkem Odvolacího soudu v Leeuwardenu, ve znění rozsudku Nejvyššího soudu Nizozemského království. Krajský soud v Brně ve veřejném zasedání usnesením ze dne 21. 9. 2017, sp. zn. 11 Nt 412/2017, rozhodl tak, že podle § 205 odst. 2 písm. b), písm. f) z. m. j. s., se odsouzená M. K. do Nizozemského království nepředává. Poté bylo postupováno podle § 215 odst. 1 věta první z. m. j. s., když soudem byl iniciován postup pro zaslání předmětného rozsudku do České republiky za účelem jeho uznání a výkonu.

18. Následně byla Krajskému soudu v Brně doručena žádost státního zástupce Národního státního zastupitelství Nizozemského království ze dne 13. 3. 2018, sp. zn. 24/000395-01, o uznání a výkon předmětného pravomocného rozsudku Odvolacího soudu v Leeuwardenu, ve znění rozsudku Nejvyššího soudu Nizozemského království. Dne 11. 7. 2018 byla nizozemské straně zaslána žádost o dodatkové informace, a to určení smluvního podkladu, na základě kterého by mělo být na území České republiky zahájeno uznávací řízení, sdělení, jaká je právní úprava promlčení výkonu trestu odnětí svobody podle trestního zákoníku Nizozemska, jaká je zákonná úprava stavění či přerušování promlčecí doby u výkonu trestu odnětí svobody s citací příslušných ustanovení zákona a zaslání spisového materiálu týkajícího se případného vnitrostátního příkazu k zatčení, výzvy k nástupu

výkonu trestu nebo jiných zákonných opatření, která byla uplatněna k tomu, aby odsouzená vykonala uložený trest odnětí svobody ve věznici v Nizozemí. Dne 10. 10. 2018 byla zaslána urgence k dodání uvedených dodatkových informací s upozorněním, že pokud dodatkové informace nebudou soudu doručeny do jednoho měsíce od obdržení urgencye, soud řízení ukončí. Dne 10. 1. 2019 obdržel krajský soud sdělení v tom směru, že příslušný státní zástupce nemá žádné námítky proti tomu, aby byl rozsudek v České republice uznán a vykonán na mimosmluvním základě. Požadované dodatkové informace však krajskému soudu zaslány nebyly, a proto bylo v souladu s čl. 9 odst. 1 písm. b) rámcového rozhodnutí Rady 2008/909/SVV Krajským soudem v Brně dne 5. 2. 2019 řízení o uznání a výkonu rozhodnutí ukončeno bez rozhodnutí, neboť příslušný orgán jiného členského státu neposkytl dostatečné podklady pro uznání a výkon zasláního rozhodnutí.

19. Dne 8. 8. 2019 pak byla Krajskému soudu v Brně doručena žádost Ministerstva spravedlnosti a bezpečnosti Nizozemského království ze dne 1. 8. 2019 o uznání a výkon rozsudku Odvolacího soudu v Leeuwardenu, Nizozemské království, ze dne 18. 11. 2002, sp. zn. 24-000396-01, ve znění rozsudku Nejvyššího soudu Nizozemského království ze dne 1. 6. 2004, sp. zn. 02190/03 AGJ/IV, kterým byla M. K. uznána vinnou trestným činem obchodování s dvěma nebo více lidmi podle čl. 250ter trestního zákoníku Nizozemského království. Za to jí byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 1 roku a 11 měsíců. K žádosti bylo přiloženo osvědčení ve smyslu čl. 4 rámcového rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. 11. 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody za účelem jejich výkonu v Evropské unii (č. 1. 3 - 10). Dále byla přiložena i obě předmětná rozhodnutí (č. 1. 12-38 a 66-68, a jejich překlad na č. 1. 39-65 a 69-71). Z vyjádření Krajského státního zastupitelství v Brně ze dne 13. 11. 2019 (č. 1. 78-79) podaného ve smyslu § 304 odst. 2 věta za středníkem z. m. j. s. vyplývá nesouhlas s uznáním předmětného cizozemského rozhodnutí z důvodu uvedeného v § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. (č. 1. 78-79).

20. Na základě toho Krajský soud v Brně výše již citovaným rozsudkem ze dne 18. 12. 2019, sp. zn. 11 T 17/2019, rozhodl tak, že podle § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. na území České republiky neuznal rozsudek Odvolacího soudu v Leeuwardenu, Nizozemské království, ze dne 18. 11. 2002, sp. zn. 24-000396-01, ve znění rozsudku Nejvyššího soudu Nizozemského království, ze dne 1. 6. 2004, sp. zn. 02190/03 AGJ/IV, který nabyl právní moci dne 1. 6. 2004, a kterým byla M. K. uznána vinnou trestným činem obchodování s dvěma nebo více lidmi podle čl. 250ter trestního zákoníku Nizozemského království (č. 1. 87-89).

21. Krajský soud tento svůj závěr vystavěl na skutečnosti, že předmětný rozsudek nelze uznat z důvodu uvedeného v § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. Ten koresponduje s čl. 9 odst. 1 písm. e) rámcového rozhodnutí 2008/909/SVV, podle něhož důvodem pro odmítnutí uznání a výkonu rozhodnutí je situace, kdy je výkon trestu podle práva vykonávajícího státu promlčen. Podle § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. soud neuzná rozhodnutí jiného členského státu, pokud výkon trestu uloženého takovým rozhodnutím by byl podle právního řádu České republiky promlčen.

22. Jak se z odůvodnění napadeného rozsudku podává, rozsudek Odvolacího soudu v Leeuwardenu, Nizozemské království, ze dne 18. 11. 2002, sp. zn. 24-000396-01, ve znění rozsudku Nejvyššího soudu Nizozemského království, ze dne 1. 6. 2004, sp. zn. 02190/03 AGJ/IV, nabyl právní moci dne 1. 6. 2004, což s ohledem na § 94 odst. 2 tr. zákoníku, resp. § 68 odst. 2 tr. zák., krajský soud pokládá za počátek běhu promlčecí doby. Odsouzené byl uložen trest odnětí svobody v trvání 1 roku a 11 měsíců, promlčecí doba výkonu trestu činí podle § 94 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, resp. § 68 odst. 1 písm. d) tr. zák., pět let. Je tedy zřejmé, že podle právního řádu České republiky promlčecí doba výkonu trestu odnětí svobody uplynula již dnem 1. 6. 2009.

23. Dále krajský soud konstatoval, že po nizozemské straně byly již dříve požadovány dodatkové informace ohledně sdělení, jaká je právní úprava promlčení výkonu trestu odnětí svobody podle

trestního zákoníku Nizozemska, jaká je zákonná úprava stavění či přerušení promlčecí doby u výkonu trestu odnětí svobody s citací příslušných ustanovení zákona a zaslání spisového materiálu týkajícího se případného vnitrostátního příkazu k zatčení, výzvy k nástupu výkonu trestu nebo jiných zákonných opatření, která byla uplatněna k tomu, aby odsouzená vykonala uložený trest odnětí svobody ve věznici v Nizozemí, a to v rámci uznávacího řízení vedeného pod sp. zn. 11 T 7/2018. Přestože bylo poskytnuto podrobné vysvětlení, za jakým účelem jsou tyto dodatkové informace vyžadovány, nebyly požadované informace v žádosti ani v novém osvědčení uvedeny. Předchozí uznávací řízení bylo z těchto důvodů ukončeno a v předmětném řízení krajský soud neshledal důvod opakovat stejnou žádost. Jelikož krajskému soudu nebyly poskytnuty dodatkové informace týkající se provedených úkonů směřujících k výkonu trestu odsouzené, aby mohl posoudit případné stavění či přerušení promlčecí doby, pokládal za takovýto úkon až vydání evropského zatýkacího rozkazu dne 30. 3. 2017, sp. zn. 24-000396-01, který byl z pohledu české právní úpravy vydán několik let po uplynutí promlčecí doby. S ohledem na výše uvedené Krajský soud v Brně dovedl, že podle právního řádu České republiky je výkon trestu odnětí svobody u odsouzené již promlčen, a již ho není možno vykonat.

24. Nejvyšší soud na podkladě podané stížnosti pro porušení zákona se tak zabýval otázkou, zda lze přisvědčit právnímu názoru obsaženému v napadeném rozsudku, podle něhož je promlčen výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody uložený M. K. nizozemskými soudy.

25. Podle § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. platí, že „Soud neuzná rozhodnutí soudu jiného členského státu, pokud výkon trestu uloženého takovým rozhodnutím by byl podle právního řádu České republiky promlčen“.

26. V posuzovaném případě, kdy M. K. byla cizozemským rozsudkem odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 1 roku a 11 měsíců, činí promlčecí doba výkonu tohoto trestu pět let [§ 94 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku, resp. § 68 odst. 1 písm. d) tr. zák.].

27. Délku zákonem stanovené promlčecí doby nelze zkrátit ani prodloužit, ale reálně k jejímu prodloužení dochází v případech, kdy se promlčení staví nebo přerušuje podle § 94 odst. 3, 4 tr. zákoníku (§ 68 odst. 2, 3 tr. zák.). Ve vztahu k posuzované věci platí ustanovení § 94 odst. 2 tr. zákoníku (obdobně i § 68 odst. 2 tr. zák.), podle něhož, promlčecí doba počíná právní moci rozsudku.

28. S ohledem na argumentaci podané stížnosti pro porušení zákona bylo třeba se vypořádat především s tím, zda v posuzované věci nenastala některá z okolností způsobujících stavení promlčecí doby. Krajský soud, jak na to stěžovatelka důvodně poukazuje, se touto otázkou nezabýval a svou pozornost fakticky upřel jen na objasnění existence skutečností způsobujících přerušování promlčecí doby, nikoliv však překážek stavících běh promlčecí doby.

29. Podle § 94 odst. 3 tr. zákoníku se do promlčecí doby mimo jiné nezapočítává doba, po kterou nebylo možno trest vykonat proto, že se odsouzený zdržoval v cizině. Prakticky stejná byla i právní úprava podle § 68 odst. 2 tr. zák. („Do promlčecí doby se nezapočítává doba, po kterou nebylo možno trest vykonat proto, že se odsouzený zdržoval v cizině,...“).

30. Stavení promlčecí doby znamená, že tato neběží po dobu, po kterou trvá překážka bránící výkonu trestu, a po odpadnutí takové překážky její běh pokračuje a navazuje na její dosud uplynulou část. Důvody, pro které se běh promlčecí doby staví, jsou v zákoně taxativně vymezeny a jejich výčet nelze rozšiřovat.

31. Jak z výše citované zákonné úpravy vyplývá, jedním z důvodů, pro které se běh promlčecí doby výkonu trestu staví, je skutečnost, že se odsouzený zdržoval v cizině. Cizinou se ve vnitrostátním právu obecně rozumí jakýkoli stát odlišný od České republiky. Zjištění přesné doby pobytu

odsouzeného v cizině je často velmi obtížné, zejména pobýval-li na území jiného členského státu Evropské unie, v rámci které, je pohyb osob volný a neumožňuje přesnou evidenci překročení státní hranice. Ve vykonávacím řízení musí být existence této stavící překážky včetně vymezení doby jejího trvání spolehlivě prokázána opatřenými důkazy. Pobyt odsouzeného v cizině nezpůsobuje stavení promlčecí doby u trestů, které lze vykonat i v jeho nepřítomnosti, např. trest vyhoštění. (srov. Draštík, A., Fremr, R. a kol. Trestní zákoník. Komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2015, s. 684).

32. Posuzovaná věc se týká řízení o uznání a výkonu rozhodnutí jiného členského státu EU ve smyslu rámcového rozhodnutí Rady Evropské unie 2008/909/SVV ze dne 27. 11. 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v EU (dále též jen „rámcové rozhodnutí“), jehož ustanovení jsou s účinností od 1. 1. 2014 zakotvena v zákoně č. [104/2013](#) Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, v části páté hlavy VIII dílu 1, a nikoliv výkonu trestu uloženého českým soudem. Proto je také ovšem nutno modifikovaně aplikovat výše uvedené vymezení pojmu „cizina“.

33. V projednávaném případě tedy nejde o otázku promlčení výkonu trestu odnětí svobody uloženého soudem České republiky, neboť trest, jenž má být rozhodnutím Krajského soudu v Brně uznán a vykonán, uložil M. K. soud jiného členského státu EU (tj. soud Nizozemského království). V této souvislosti je třeba připomenout, jak ostatně správně na to poukazuje i ministryně spravedlnosti, že při posuzování trestnosti skutku, promlčení trestní odpovědnosti či výkonu trestu podle práva České republiky se v oblasti mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních zpravidla používá zásada analogické transpozice, podle níž se pro účely posouzení těchto otázek na dožadující stát nahlíží jako na Českou republiku (viz Kamlach, M., Repík, B.: Mezinárodní spolupráce v trestním a občanskoprávním řízení, Praha, Panorama, 1990, s. 69 -70).

34. Tento přístup stran aplikace zásady analogické transpozice lze v obecné rovině dovodit např. z rozsudku Soudního dvora EU ze dne 11. 1. 2017 ve věci vedené pod sp. zn. C-289/15 v řízení o předběžné otázce týkající se aplikace čl. 7 odst. 3 a čl. 9 odst. 1 písm. d) rámcového rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. 11. 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech („...podmínka oboustranné trestnosti musí být považována za splněnou v situaci, kdy by skutkové okolnosti zakládající trestný čin, jak byly popsány v rozsudku vydaném příslušným orgánem vydávajícího státu, jako takové byly rovněž trestné na území vykonávajícího státu, pokud by na tomto místě nastaly...“). Je patrný též z vnitrostátní judikatury, kdy např. v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 1997, sp. zn. Tcnu 29/96 (č. 39/1997 Sb. rozh. tr.) se podává, že „Při posuzování otázky zániku trestnosti činu či trestu promlčením trestního stíhání, resp. výkonu trestu, podle práva České republiky, v rámci rozhodování o vydání do ciziny na základě Evropské úmluvy o vydávání (č. [549/1992](#) Sb.), popř. na základě reciprocity bez smluvního podkladu, se postupuje modifikovaně s ohledem na účel a smysl extradičního řízení. To znamená, že existenci procesních úkonů i dalších okolností rozhodných pro stavení a přerušení běhu promlčení lhůty uvedených v ustanovení § 67 odst. 2, 3 a § 68 odst. 2, 3 tr. zák. je nutno hodnotit z hlediska činnosti a působnosti orgánů státu žadajícího o vydání“.

35. Ve vztahu k posuzované věci je pak zcela příléhavé usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. 14 To 166/2015, na které odkazuje i podaná stížnost pro porušení zákona, s jehož níže rozvedenou argumentací se Nejvyšší soud plně ztotožňuje. V tomto rozhodnutí vrchní soud ve věci, která je jinak naprosto srovnatelná s nyní posuzovanou věcí, mimo jiné uvedl: „... z pohledu § 94 odst. 3 tr. zákoníku je otázkou, zda se odsouzený zdržoval v cizině, třeba řešit v kontextu s nemožností státu, který má právo na výkon trestu uloženého odsouzenému pravomocným odsuzujícím rozhodnutím jeho orgánů, tento trest pro nedosažitelnost odsouzeného vykonat. V prvé řadě je z pohledu českého právního řádu - tr. zákoníku tímto státem pochopitelně Česká republika ve vztahu k

trestům uloženým českými soudy. Ovšem v případě trestu uloženého rozhodnutím jiného členského státu Evropské unie, je tímto státem stát, jehož příslušný orgán trest uložil. Protože jde o výkon trestu uloženého rozhodnutím jiného členského státu, je třeba otázku, zda nebylo možno trest vykonat, protože se odsouzený zdržoval v cizině, řešit z pohledu tohoto jiného členského státu, jehož rozhodnutím byl trest uložen a který má právo na výkon tohoto trestu. Jiný výklad by byl popřením práva jiného členského státu na výkon jím uloženého trestu.“ S tímto výkladem stavení běhu promlčecí doby výkonu trestu uloženého soudem jiného členského státu EU spočívající v tom, že se odsouzený zdržoval v cizině, se Nejvyšší soud ztotožňuje.

36. Předně lze konstatovat, že není sporu o tom, že v posuzované věci jsou splněny podmínky pro převzetí rozhodnutí ve smyslu § 299 a § 300 z. m. j. s. Krajský soud rovněž neshledal důvody pro neuznání předmětného rozhodnutí předpokládané v § 305 z. m. j. s., vyjma údajné existence důvodu uvedeného v § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s., neboť dospěl k závěru, že výkon trestu uloženého soudem Nizozemského království je podle právního řádu České republiky promlčen.

37. Při použití zásady analogické transpozice se na úkony nizozemských justičních orgánů nahlíží jako na úkony, které by byly činěny českými justičními orgány. Jak ze spisového materiálu vyplývá, Krajský soud v Brně z uvedené zásady v podstatě vycházel, když nizozemskou stranu správně žádal o dodatkové informace, a to zejména za účelem zjištění učiněných procesních úkonů, které by pak bylo třeba zohlednit pro posouzení přerušení běhu promlčecí doby podle § 94 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku, resp. § 68 odst. 3 písm. a) tr. zák. Současně však pominul, že zásada analogické transpozice se vztahuje nejen k důvodům přerušení promlčení, ale též ke skutečnostem, pro něž se staví běh promlčecí doby podle § 94 odst. 3 tr. zákoníku, resp. § 68 odst. 2 tr. zák.; v posuzované věci spočívající v tom, zda a po jak dlouhou dobu se M. K. po svém odsouzení zdržovala v cizině, tj. z pohledu odsuzujícího státu mimo území Nizozemského království.

38. Podle § 94 odst. 3 tr. zákoníku do promlčecí doby se nezapočítává mimo jiné doba, po kterou nebylo možno uložený trest vykonat proto, že se odsouzený zdržoval v cizině. Prakticky stejná byla i právní úprava podle § 68 odst. 2 tr. zák. Krajský soud v důsledku nesprávného výkladu ustanovení § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. pochybil, pokud neuznal rozhodnutí nizozemských soudů ve věci M. K. s odůvodněním, že výkon trestu uloženého předmětným rozhodnutím byl podle právního řádu České republiky promlčen. Ponechal bez povšimnutí jak zásadu analogické transpozice vztahující se též ke skutečnostem stavícím běh promlčecí doby, tak této zásadě odpovídající dikci § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. Podle tohoto ustanovení důvodem pro neuznání rozhodnutí jiného členského státu EU není skutečnost, že výkon trestu byl podle právního řádu České republiky promlčen, nýbrž (s ohledem na zásadu analogické transpozice), že výkon trestu uloženého takovým rozhodnutím by byl podle právního řádu České republiky promlčen.

39. V důsledku toho se krajský soud nezabýval tím, zda v posuzované věci není dán důvod pro stavení promlčecí doby spočívající v tom, že po právní moci odsuzujícího rozsudku se odsouzená zdržovala v cizině, a to s ohledem na modifikovanou aplikaci pojmu „cizina“ v tomto řízení. Podstatou tohoto důvodu pro stavení promlčecí doby je totiž nepřítomnost odsouzeného v odsuzujícím státě, v jejímž důsledku je pro orgány odsuzujícího státu prakticky nemožné zajistit výkon uloženého trestu.

40. Z tohoto pohledu je totiž v tomto řízení Česká republika cizinou ve smyslu ustanovení § 94 odst. 3 tr. zákoníku (§ 68 odst. 2 tr. zák.) a doba, po kterou se odsouzená M. K. zdržovala mimo území Nizozemského království (byť se zdržovala na území svého domovského státu, tj. v České republice), a v důsledku toho nebylo možno vykonat jí uložený trest, se nepočítá do promlčecí doby (je překážkou, kterou se staví běh této doby). Ve stížnosti pro porušení zákona se pro názornost přiléhavě argumentuje tím, že kdyby se jednalo o odsuzující rozsudek českého soudu a odsouzená se zdržovala mimo Českou republiku jakožto odsuzující stát (např. v Nizozemsku), byl by uvedený důvod pro stavení promlčení doby bezpochyby dán.

41. Lze tak uzavřít, že v řízení o uznání a výkonu rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie ukládajícího nepodmíněný trest odnětí svobody je zdržováním se v cizině ve smyslu ustanovení § 94 odst. 3 tr. zákoníku (§ 68 odst. 2 tr. zák.) pobyt odsouzeného mimo území dožadujícího státu, tj. v posuzované věci mimo území Nizozemského království. Proto v případě pobytu odsouzené M. K. na území České republiky (popř. mimo území Nizozemského království) po právní moci odsuzujícího rozhodnutí jiného členského státu EU (Nizozemského království) jde o zdržování se v cizině, a tedy i Česká republika je v tomto řízení pro odsouzenou „cizinou“.

42. Krajský soud se však délkou doby trvání této překážky zakládající stavení promlčecí doby nezabýval (zaměřil se v podstatě jen na okolnosti vztahující se k přerušení promlčecí doby). Proto se měl zabývat také zjištěním, po jakou dobu po svém odsouzení se M. K. nacházela na území Nizozemského království a po jakou dobu se zdržovala mimo území odsuzujícího státu, včetně území České republiky, tj. ve smyslu shora uvedeného v cizině.

43. Pokud jde o dobu, po kterou se M. K. zdržovala na území Nizozemského království, a od kdy se zdržovala mimo toto území, včetně na území České republiky, tak z obsahu vyžádaných spisů Krajského soudu v Brně lze zatím dovodit, že Nizozemské království opustila patrně v listopadu či prosinci roku 2004 (viz její výpověď ve vazebním zasedání ze dne 6. 4. 2017 na č. l. 46–48 ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 11 Nt 412/2017). Pokud se zdržovala na území České republiky, pak z pohledu ustanovení § 94 odst. 3 tr. zákoníku se zdržovala v cizině. Lze tak konstatovat, že nepřítomnost M. K. v odsuzujícím státě je pak důvodem pro stavení promlčecí doby.

44. Podle výše již citovaného § 94 odst. 2 tr. zákoníku promlčecí doba počíná právní moci rozsudku, která v posuzovaném případě činí pět let a její běh počal dnem 1. 4. 2004. Jestliže podle § 94 odst. 3 tr. zákoníku se do promlčecí doby nezapočítává doba, po kterou nebylo možno trest vykonat proto, že se odsouzený zdržoval v cizině, potom dobu, po níž se M. K. od opuštění Nizozemského království zdržovala v České republice (popř. jinde mimo území Nizozemského království), nelze započítat do promlčecí doby. Krajský soud se nezabýval tím, zda tyto okolnosti nebránily promlčení výkonu trestu odnětí svobody uloženého výše specifikovanými rozhodnutími nizozemských soudů. S ohledem na dosavadní průběh řízení nebylo možno akceptovat závěr krajského soudu, že v posuzované věci je dán důvod pro neuznání předmětného rozhodnutí jiného členského státu ve smyslu § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s.

45. Na základě výše uvedeného Nejvyšší soud konstatuje, že argumentace ministryně spravedlnosti o nezákonnosti odmítnutí výkonu a uznání rozsudku Odvolacího soudu v Leeuwardenu, Nizozemské království, ze dne 18. 11. 2002, sp. zn. 24-000396-01, ve znění rozsudku Nejvyššího soudu Nizozemského království, ze dne 1. 6. 2004, sp. zn. 02190/03 AGJ/IV, který nabyl právní moci dne 1. 6. 2004, je zcela důvodná. Krajský soud v Brně napadeným rozsudkem aplikoval ustanovení § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. v rozporu se zákonem a v tomto ustanovení porušil zákon ve prospěch M. K. Nejvyšší soud proto z důvodů v rozhodnutí výše uvedených podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 18. 12. 2019, sp. zn. 11 T 17/2019, byl porušen zákon v ustanovení § 305 odst. 1 písm. h) z. m. j. s. ve prospěch M. K.

46. Rozsudek Nejvyššího soudu pouze deklaruje rozsah porušení zákona a je jen výrokem „akademickým“, neboť trestní řád v tomto případě, kdy zákon nebyl porušen v neprospěch M. K., neumožňuje jiný postup, tj. neumožňuje kasaci napadeného rozsudku. Ve shodě s právním názorem ministryně spravedlnosti lze připomenout, že existující rozsudek Krajského soudu v Brně o neuznání rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté, a tak nelze vyloučit i případné opakování žádosti nizozemské strany o uznání a výkon svého rozhodnutí ohledně M. K.

Další články:

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvrzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochranné opatření](#)